

บทคัดย่อ

173860

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไปของชุมชน 2) ศึกษาการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ 3) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนคลองรางจระเข้ในการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เป็นการศึกษาชุมชนโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Description research) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มประชาชนที่ชุมชนคลองรางจระเข้ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านโพธิ์ หมู่ที่ 10 บ้านจำศาล หมู่ที่ 11 บ้านรางจระเข้ใต้ และตำบลรางจระเข้ หมู่ที่ 3 บ้านรางจระเข้ใต้ จำนวน 26 คน 2) กลุ่มเจ้าของบ้านพักแบบโฮมสเตย์ จำนวน 7 คน และ 3) กลุ่มผู้นำชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและเอกชน จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์และใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสนทนากลุ่ม (Focus group) และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของชุมชนคลองรางจระเข้ เป็นชุมชนเก่าแก่มากตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลาย สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2290 บริเวณนี้เป็นที่อาศัยของสัตว์นานาชนิด โดยเฉพาะจระเข้ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า “คลองรางจระเข้” และสภาพทั่วไปของชุมชนคลองรางจระเข้ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลำคลองรางจระเข้กั้นกลางระหว่าง 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านโพธิ์ ตำบลรางจระเข้ ตำบลลาดงา ตำบลบ้านกระทุ่ม และตำบลหัวเวียง ลำคลองรางจระเข้มีลักษณะเป็นรูปตัว L พื้นที่ชุมชนคลองรางจระเข้เป็นพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมทุกปี สภาพพื้นที่จึงเหมาะแก่การประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม

2. การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่ชุมชนคลองรางจระเข้ พบว่า ประชาชนมีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คลองรางจระเข้ เพื่อดำเนินการจัดการท่องเที่ยว โดยมีสมาชิกในชุมชนร่วมกันจัดทำบ้านพักแบบโฮมสเตย์และมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวลองเรือชมความงาม

ของธรรมชาติสองฝั่งคลองรางจระเข้ การพักบ้านโฮมสเตย์ การรับประทานอาหารร่วมกันในชุมชน และศึกษาวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน

3. สภาพวิถีชีวิตชุมชนคลองรางจระเข้ก่อนมีการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ พบว่า ด้านเศรษฐกิจประชาชนมีการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และรับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรมและรับจ้างทั่วไป ด้านสังคมในชุมชนคลองรางจระเข้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านวัฒนธรรมประชาชนยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เช่น การจัดงานประจำปีวัดรางจระเข้ และการร่วมทำบุญในวันสำคัญของชุมชน และด้านสิ่งแวดล้อมประชาชนยังคงใช้น้ำในลำคลองรางจระเข้เพื่อการอุปโภคและบริโภค

4. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนคลองรางจระเข้เมื่อมีการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ พบว่าวิถีชีวิตของประชาชนภายในชุมชนคลองรางจระเข้ ทั้ง 4 ด้าน ส่วนใหญ่ยังไม่มีเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ยกเว้นทางด้านเศรษฐกิจที่ประชาชนมีอาชีพเสริมในการจัดการทำบ้านพักแบบโฮมสเตย์ รับจ้างทำกิจกรรมการท่องเที่ยว และมีรายได้เพิ่มจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

ABSTRACT

173860

The purposes of the research are (1) to study history and general information of the community, (2) to examine home-stay tourism in the community, and (3) to investigate the changes of the community's ways of life during the existence of home-stay tourism in 4 aspects, namely economic, social, cultural, and environmental changes. Descriptive research was conducted with the following 3 sample groups : (1) 26 people who resided at Moo 10, Baan Jasan, Baan Pho sub-district : Moo 11 Baanrangjorakhaytai ; and Moo 3 Baanrangjorakhaytai, Rangjorakhay sub-district (2) 7 home-stay business owners, and (3) 13 community leaders or officials in private or public sectors. A set of interview and participation observation as well as focus group discussion were used in data collection.

The research findings indicated as follows :

1. Founded in 2290 B.E., Klongrangjorakhay is an old community. There were lots of animals in the area, especially crocodiles, so the villagers named the place as Klongrangjorakhay (canal of crocodiles.) The community is located in the North of Sena Sub-District, Phranakhon Si Ayutthaya Province. The Klongrangjorakhay canal is the shared border in an L shape of 5 sub-districts, namely Baan Phoe, Rangjorakhay, Lad-ngar, Baan Krathoom, and Huawiang. The area is flooded every year, so it is suitable for agriculture.

2. People in the community founded the Klongrangjorakhay Friendly Tourist Group to operate some tourist activities. Some members of the society co-operatively established home-stays and created interesting activities for tourists such as cruising to see natural and cultural scenes along the canal, staying at home with Thai families, having meals with the villagers, and studying the people's ways of life.

3. The community's ways of life before having home-stay tourism were found that most people in the community were agriculturists, workers in factories or general workers. They always helped each other, and maintained their traditional cultures and customs such as having an annual fair of the Rangjorakhay temple, making merits on the community's special days, and environmental. Moreover, they still used water from the canal in their everyday living.

4. The community's ways of life during the existence of home-stay tourism didn't dramatically change except the economic aspect. People had new kinds of business, establishing home-stays and providing tourist services that helped them get more incomes.